

Beleidsplan in geval van huiselijk geweld binnen de gemeente

De gangbare definitie van huiselijk geweld is eenvoudig: alle geweld dat in huiselijke kring plaatsvindt. Dus geweld tussen ouders onderling, van ouders naar kinderen, van kinderen naar ouders, van kinderen onderling, maar ook geweld door huisgenoten, of ze nu wel of geen familie van elkaar zijn. Onder vormen van huiselijk geweld vallen o.a. mishandeling, vernedering, bedreiging, stalking, afpersing, seksueel misbruik (in geval van seksueel misbruik zie ook het '*beleidsplan seksueel misbruik binnen de gemeente*'). Huiselijk geweld is strafbaar. Huiselijk geweld stopt niet vanzelf. Het is belangrijk dat iemand iets doet om slachtoffers en plegers te helpen. (bron: steunpunt huiselijk geweld: www.shginfo.nl).

Wanneer er een melding van huiselijk geweld komt, dan kan dat veel emoties met zich meebrengen. Deze emoties kunnen nog verder worden aangewakkerd, wanneer niet de juiste stappen worden genomen. Dit beleidsplan is bedoeld om de juiste wegen te bewandelen. Een aantal zaken moet daarbij in het bijzonder in het oog worden gehouden.

Wanneer een gemeentelid of vriend van de gemeente een vermoeden van huiselijk geweld heeft, dan kan hij/zij het best contact zoeken met één van de voorgangers. Bespreek dan samen de concrete signalen van huiselijk geweld. De voorganger neemt contact op met de wijkouderling. Het kan zinvol zijn contact op te nemen met een vertrouwenspersoon, zoals de vertrouwenspersoon van een school of een huisarts. De voorganger en de wijkouderling bepalen samen een tijdslimiet wanneer uiterlijk tot handelen wordt overgegaan. Als het voorgenomen tijdstip in zicht komt, kun je tot de volgende conclusies komen:

- a) Het vermoeden is niet onderbouwd. Er is een andere reden voor de signalen.
- b) Er is twijfel. Stel een nieuw tijdslimiet vast en probeer meer te weten te komen.
- c) het vermoeden wordt onderbouwd. Ga dan over tot de volgende stappen:

Ten eerste, draag zorg voor een goede en duidelijke pastorale lijn met:

- a) het slachtoffer en (indien daar sprake van is) zijn/haar gezin. In dit contact moet te allen tijde ruimte zijn voor de emoties van het slachtoffer.
- b) de dader en (indien daar sprake van is) zijn/haar gezin. Zorg ervoor dat de pastor geen rechercheur is. Daar is de politie voor (in geval van een aangifte). Ook is het belangrijk dat de persoon die contact heeft met de dader daarnaast geen contactpersoon voor slachtoffer(s) is. Dit zou de pastorale hulpverlener in een moeilijk pastoraal spagaat kunnen brengen. Als er vermoeden bestaat voor direct ernstig gevaar, dan is een melding bij de politie via 112 noodzakelijk. Daarnaast kan contact worden opgenomen met Steunpunt Huiselijk Geweld.
- c) gemeenteleden die door deze bekendmaking emotioneel worden bepaald bij vroegere of huidige situaties van huiselijk geweld. Vanwege deze gemeenteleden is het ook belangrijk dat er in de gemeente een goede bekendheid wordt gegeven aan de vertrouwenspersonen binnen de gemeente.

Ten tweede, draag er, indien nodig, zorg voor dat ook de mensen die de pastorale contacten onderhouden regelmatig contact hebben met een professionele hulpverlener. Want de soms hevige emoties kunnen ook vat krijgen op de pastorale begeleider, waardoor er een zekere blindheid voor objectieve zaken kan ontstaan.

Daarnaast dienen ook de volgende stappen te worden genomen:

- 1) Wanneer er een melding van huiselijk geweld binnenkomt (bijv. via jeugdwerker, koorleider, kringwerker enz.), dan dient de voltallige kerkenraad, hetzij mondeling (via een vergadering), hetzij schriftelijk, te worden ingelicht.
Het is zaak om het slachtoffer van huiselijk geweld direct het gevoel van veiligheid te geven. *Openheid* is daarbij een kernwoord. Daarom dient direct een aantal stappen te worden ondernomen die recht doen aan de positie van het slachtoffer, maar ook aan de positie van de (vermeende) dader.
- 2) Vervolgens dient er direct een vertrouwenspersoon aan slachtoffer(s) en dader te worden aangeboden en (wanneer dat akkoord is) te worden toegewezen.
- 3) Wijs het slachtoffer op de mogelijkheid van het indienen van een aangifte bij de politie. Na de aangifte is het voor het slachtoffer mogelijk om via de politie te worden doorverwezen naar Slachtofferhulp Nederland (www.slachtofferhulp.nl). Ook is het mogelijk om in geval van (vermoeden van) kindermishandeling contact op te nemen met het AMK (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: www.amk-nederland.nl). Er kan altijd advies worden ingewonnen bij instanties als Slachtofferhulp Nederland en het AMK.
- 4) De dader wordt doorverwezen naar daderhulp, indien hij of zij daarvan gebruik wenst te maken.
- 5) Het is zaak om aan het slachtoffer te laten zien dat er volledige openheid is wat de kerkenraad betreft. Dat geeft hem/haar niet het gevoel dat alles in de doofpot zal verdwijnen. Aan te raden is daarom om direct een Begeleidingsteam (BT) in te stellen. Degenen die hier zitting in moeten hebben zijn in ieder geval:
 - a) een vertrouwenspersoon van het slachtoffer,
 - b) iemand die contact heeft met de (vermeende) dader en zijn/haar gezin,
 - c) een vertegenwoordiger van de kerkenraad,
 - d) indien er geen vrouw aanwezig is, laat er dan ook een vrouwelijke hulpverlener zitting nemen in het BT.Het BT zal onder voorzitterschap moeten staan van een onafhankelijke voorzitter (zie bijlage beleidsplan seksueel misbruik in gemeente). Het begeleidingsteam zal zorgvuldigheid betrachten ten aanzien van de schuldvraag.
- 6) Het BT functioneert op verzoek van de kerkenraad en onder diens verantwoordelijkheid. Het BT adviseert de kerkenraad over het te voeren pastoraal beleid.
- 7) Indien de (vermeende) dader een ambtsdrager, jeugdleider of andersoortig leidinggevende is, zal de gemeente op een goede wijze hierover moeten worden ingelicht. Dat betekent dat met duidelijke woorden te kennen moet worden gegeven dat het hier over een klacht omtrent huiselijk geweld gaat. Dat is belangrijk voor het slachtoffer (openheid en erkenning naar het slachtoffer) en het is belangrijk voor de gemeente (duidelijkheid i.p.v. vervormde geruchten met daaruit voortvloeiende onrust). Houd daarbij in het oog dat het voor sommigen ook pijnlijk kan zijn. Men hoort dit liever niet. Maar soms is het onvermijdelijk.
- 8) Organiseer een informatieavond voor de leden van de gemeente, om de gemeente op de hoogte te stellen van de situatie. Houd daarbij wel in het oog dat er bepaalde informatie is, die niet kan worden gegeven, i.v.m. de privacy van betrokkenen.

- 9) Het is van belang om van het hele proces alsmede de gesprekken verslaglegging te doen.

Dit stappenplan is een hulp op de weg van een zo gezond mogelijke structuur binnen de gemeente, wanneer er binnen de gemeente onverhoopt sprake is van huiselijk geweld. Het is geen garantie dat alles goed verloopt. Je hebt te maken met verschillende situaties, verschillende mensen en verschillende reacties en emoties. Het is dus moeilijk om een vast beleid te hanteren, maar deze stappen mogen een richtingaanwijzer zijn die door eerdere ervaring als belangrijk zijn ervaren. Wanneer er enige twijfel is over de juiste manier van handelen, aarzel dan niet om een specialist op dit gebied te raadplegen. Dat kan veel moeite en emotie schelen. Zorg er tenslotte voor dat je in alles heel dicht bij de Heer blijft en vanuit Zijn kracht en Zijn Heilige Geest mag werken tot heil en zegen van je naaste.

Br. G.P. Hartkamp, januari 2010